

GŁOŚNE CZYTANIE I JEGO ROLA W ROZWOJU DZIECKA

„Czytanie dzieciom i ograniczenie korzystania z mediów elektronicznych to najlepsza inwestycja w ich przyszłość.”

Jim Trelease

Zdjęcie z portalu tylko zdrowie.pl

DLACZEGO WARTO CZYTAĆ DZIECIOM

Codziennie czytanie dziecku jest czynnością, która zaspokaja niemal wszystkie jego potrzeby emocjonalne, wspaniale wspiera jego rozwój psychiczny, intelektualny i społeczny. Jest również jedną z najskuteczniejszych metod wychowawczych, a przy okazji przynosi dziecku ogromną radość i pozostawia cudowne wspomnienia. Czytanie jest łatwe, nie wymaga szczególnego przygotowania. Może być przyjemne i inspirujące także dla czytającego. Czynność ta nic nie kosztuje jeżeli korzystamy z biblioteki lub wymieniamy się książkami z innymi rodzicami. Dostępność i łatwość czytania powodują, iż zajęcie to jest przez rodziców i nauczycieli nie doceniane.

Dziecko codziennie potrzebuje czasu, miłości i uwagi. Wymaga również stymulacji umysłu i tego właśnie dostarcza głośne czytanie. **Czytając dajemy mu największy dar, czyli swój czas, wyłączną uwagę, pełne zaangażowanie oraz nasz entuzjizm do czytania.** W takiej atmosferze dziecko wspaniale rozwija się psychicznie i umysłowo. Żaden materialny prezent nie zastąpi

wspólnych chwil przy lekturze oraz towarzyszących jej rozmów i zabaw. Codzienne czytanie dla przyjemności, bez intencji uczenia go liter, tylko dla samej radości, podróży w świat wyobraźni, wspólnego przeżywania perypetii książkowych bohaterów daje szansę rozwijania dziecięcej wrażliwości, otwartości i współczucia. Dlatego czytanie jest znakomitą szkołą inteligencji emocjonalnej. Dziecko uczy się nazywać emocje, dowiaduje się jak można je wyrażać. Na podstawie przygód książkowych bohaterów przekonuje się, że jego problemy i przeżycia nie są odosobnione. Inni też przeżywają smutek, złość, wstyd, czują zazdrość lub rozczarowanie. Dowiaduje się także jakie skutki przynoszą ludzkie zachowania i wybory. Wiele rodzicielskich obowiązków, które czasem trudno jest pogodzić, można zmieścić w jednej prostej czynności – codziennym głośnym czytaniu. Nie tylko przynosi wiedzę i dobre wzorce zachowań ale również wprowadza dziecko w świat zagadnień duchowych i moralnych. Wzmacnia jego poczucie wartości. Ważny jest odpowiedni dobór lektur. Powinny to być książki ciekawe, napisane dobrym językiem i uczące odróżniania dobra od zła. Codzienne czytanie dzieciom sprawia, że nauka odbywa się „niejako przy okazji”.¹

Zdjęcie z portalu nowaera.pl

Liczne badania potwierdzają, że codzienne czytanie na głos:

- zaspokaja potrzeby emocjonalne i buduje więź pomiędzy czytającym a dzieckiem,
- wspiera rozwój psychiczny dziecka i wzmacnia jego poczucie własnej wartości,
- uczy języka, rozwija słownictwo, daje swobodę w mówieniu,
- przygotowuje i motywuje do samodzielnego czytania,
- uczy myślenia,
- rozwija wyobraźnię,
- poprawia koncentrację,

¹ „Z dzieckiem w świat wartości”, I. Koźmińska, E. Olszewska, wydawnictwo Świat Książki, Warszawa 2007r, str. 30-31

- ćwiczy pamięć,
- przynosi wiedzę ogólną,
- ułatwia naukę,
- uczy odróżniania dobra od zła, rozwija wrażliwość moralną,
- rozwija poczucie humoru,
- jest znakomitą rozrywką,
- zapobiega uzależnieniu od mediów,
- chroni przed zagrożeniami ze strony otoczenia i kultury masowej,
- pomaga w rozwiązywaniu problemów,
- jest zdrową ucieczką od nudy,
- jest profilaktyką działań społecznych,
- kształtuje nawyk czytania i zdobywania wiedzy,
- wzmacnia poczucie wartości.²

Zdjęcie z portalu babyboom.pl

Lektura po trudnym, pełnym emocji dniu to najlepsza kołysanka. Dzieci często miewają problem z wyciszeniem się i zaśnięciem. Relaksacja to umiejętność, której również należy się nauczyć. Czytanie przed snem to wspaniały sposób ma uspokojenie dziecka i ukołysanie go do snu. W przyszłości będzie wspominało te chwile, jako ulubioną część swojego dzieciństwa.³

JAK CZYTAĆ DZIECKU.

Przede wszystkim należy czytać regularnie, najlepiej codziennie. Ważne jest aby czytać z radością, okazując entuzjazm dla wspólnej lektury. Wybieramy do niej książki ciekawe dla dziecka, które mu się podobają oraz wpływają na jego emocje. Do każdego spotkania z książką podchodzimy jak do przyjemności, na którą czekamy. Ważne jest, aby czytać interesująco, zachęcając w ten sposób dziecko do lektury. Mamy do tego cały arsenał środków:

- ✓ książki z ciekawym tekstem i pięknymi ilustracjami,
- ✓ książki o oryginalnym kształcie i przykuwającą wzrok okładką,
- ✓ własne zasoby: **głos, wzrok, twarz, rękę i całe ciało.**

Nasz **głos** to główny atut przy głośnym czytaniu. Jest znakomitym narzędziem skupienia uwagi dziecka.

² „Wychowanie przez czytanie”, I. Koźmińska, E. Olszewska, wydawnictwo Świat Książki, Warszawa 2010r, str. 45-46

³ www.wydawnictwoliteratura.pl

- Możemy czytać głośno - gdy w tekście wałą bębny, szaleje burza.
- Możemy czytać cicho lub szeptać - gdy ktoś się skrada.
- Możemy czytać szybko - gdy ktoś biegnie.
- Możemy czytać wolno - gdy przemawia król lub dzieje się coś uroczystego.
- Możemy czytać wysokim tonem - gdy naśladujemy głos dziecka lub małego zwierzątka.
- Możemy czytać grubym głosem - gdy naśladujemy olbrzyma lub niedźwiedzia.
- Możemy również robić pauzy zawieszając głos wzmagając w ten sposób dramaturgię tekstu.

Oprócz fizycznych możliwości używania głosu możemy mu także nadawać odcienie emocjonalne. Wówczas nasz głos będzie: wesóły, smutny, spokojny, rozłoszczony, płaczliwy, ponury, ironiczny, przerażony, groźny. Wszystko to zależy od kontekstu i samego tekstu.

Wzrok jest również ważnym sposobem komunikowania się, może nam pomóc podnieść temperaturę w opowieści. Możemy mrużyć oczy złowrogo, lub sprawić by stały się okrągłe jak spodeczki.

Twarz jest niezwykle ważną częścią naszego warsztatu lektorskiego. Możemy robić miny, krzywić się, otwierać usta ze zdumienia, zagryzać wargi ze strachu lub marszczyć czoło w skupieniu.

Ręce i ciało pozwalają na gestykulację. Nawet gdy książka angażuje nam obie ręce możemy poruszać głową, wzruszać ramionami, drżeć lub podskakiwać.⁴

Zdjęcie z portalu puchatek.pl

⁴ „Wychowanie przez czytanie”, I. Koźmińska, E. Olszewska, wydawnictwo Świat Książki, Warszawa 2010r, str. 89 – 94

CO DAJE CZYTANIE DZIECIOM NIEPEŁNOSPRAWNYM

Ma bardzo wiele funkcji:

1. Pośrednio wpływa na wzmocnienie lub powstanie nowych połączeń nerwowych w mózgu, usprawniając go i powiększając jego potencjał.
2. Jest formą wszechstronnej stymulacji dziecka.
3. Rozwija funkcje mowy- początkowo biernej, potem czynnej.
4. Poszerza wiedzę i rozwija wyobraźnię - w miarę możliwości dziecka.
5. Daje podstawę, tam gdzie jest to możliwe do nauki samodzielnego czytania.
6. Daje mnóstwo tematów do rozmów i rozmyślań.
7. Sprzyja budowaniu samodzielności.
8. Przynosi dobrą i zdrową rozrywkę.
9. Wzbogaca komunikację.⁵

KAMPANIA CAŁA POLSKA CZYTA DZIECIOM

Kampania „Cała Polska czyta dzieciom”, krzewi czytelnictwo i promuje wartościową literaturę dla dzieci i młodzieży. Prowadzi programy edukacyjne dla rodziców, nauczycieli i uczniów.

Zdjęcie pochodzi z portalu calapolskaczytadzieciom.pl

Od 2001 r. Fundacja prowadzi nieprzerwanie kampanię społeczną „Cała Polska czyta dzieciom”. Dzięki wolontariuszom, propagującym na co dzień regularne czytanie w domu i w szkole, podnosi świadomość społeczną dotyczącą roli czytania w rozwoju dziecka.

Misją Fundacji jest wspieranie prawidłowego rozwoju psychicznego, umysłowego i moralnego dzieci i młodzieży. Cel ten można osiągnąć oraz wzmocnić poprzez praktykę codziennego czytania dzieciom.

Kampania czytania z hasłem „Czytaj dziecku 20 minut dziennie. Codziennie!” jest adresowana do rodziców, opiekunów, wychowawców i edukatorów.

---

⁵ „Wychowanie przez czytanie”, I. Koźmińska, E. Olszewska, wydawnictwo Świat Książki, Warszawa 2010r, str. 158 - 159

Zdjęcie z portalu wysypiamysie.pl

Zachęcamy do codziennego czytania dzieciom.

Na stronie fundacji można znaleźć listę polecanych lektur dostosowanych do dzieci w różnym wieku.⁶

Bibliografia:

- „Wychowanie przez czytanie”, Irena Koźmińska, Elżbieta Olszewska,
- „Z dzieckiem w świat wartości” Irena Koźmińska, Elżbieta Olszewska,
- [Cała Polska Czyta Dzieciom \(calapolskaczytadzieciom.pl\)](http://calapolskaczytadzieciom.pl)
- www.wydawnictwoliteratura.pl